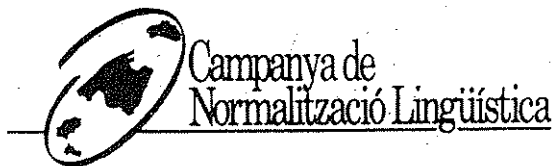

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

VII

Palma
1995

Línea Directa

© Aina Moll, A.I. Alomar i Cèlia Riba, segons l'autoria dels textos.

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

I.S.B.N. 84-604-8810-1

XI

El dret a l'ensenyament en català

A la "Línia Directa" **Torna a tocar parlar d'ensenyament**, publicada el dilluns 11 de juliol, exposàvem les queixes de diferents pares i mestres pel perill que algunes sol·licituds de plaça en centres o grups d'ensenyament en català no poguessin ser ateses, i dèiem que havíem rebut garanties del Govern Balear i del MEC, que tot es resoldria favorablement.

Pocs dies després, quan estàvem ben satisfets perquè diferents casos ja estaven efectivament resolts, sortí a la llum pública el lamentable contenciós entre el Col·legi La Salle d'Inca i una professora que n'ha estat acomiadada, segons el Centre per necessitat de reducció de plantilla, i segons ella i altres opinants -especialment l'STEI- per la seva defensa d'uns pares que s'interessaven per la possibilitat que els seus fills de quatre o cinc anys rebessin l'ensenyament en català. El cas ha provocat una polèmica encesa -cosa que demostra la importància del tema, i que la nostra societat, aparentment tan rutinària en qüestions de llengua, hi és en realitat molt sensible-. Tots n'hem

vist a la premsa versions contradictòries i suports apassionats a una i altra part.

A la Campanya hem rebut moltes i fortes pressions perquè féssim pública la nostra opinió (o "perquè prenguéssim mesures", segons gent que evidentment sobrevalora les nostres "competències") sobre aquest cas. M'hi he resistit, i m'hi resistesc encara ara; d'una banda, perquè tant el que s'ha dit des dels mitjans de comunicació com les informacions oficioses que me n'han arribat d'una part i de l'altra presenten visions tan contradictòries, que és difícil prendre-hi posició si un no la pot justificar, si cal, amb testimoni personal davant el jutge que ha de resoldre el contenciós. Però m'hi resistesc sobretot perquè la missió de la Campanya no és l'actuació bel·ligerant o justiciera en els conflictes que es plantegen per qüestions de llengua, sinó l'esforç sistemàtic perquè es compleixi l'objectiu de l'Acord Institucional que la creà: **la plena normalització de la llengua de les Balears en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.**

Per això evitam sistemàticament la polèmica; encaminam les queixes que rebem cap a les institucions que en tenen la competència, donant-los suport amb exposicions raonades que generalment són ben acollides, i només les feim públiques en els casos en què consideram que la publicitat no perjudicarà, sinó que reforçarà, el clima de bona convivència i la consciència que **la llengua és feina de tots.** Una "presa partit" nostra en el cas que comentam no contribuiria a aquest objectiu. Ara bé, sense entrar en el cas concret, hi ha unes consideracions de caràcter general -suscitades pel conflicte mateix o pels escrits periodístics que ha generat-, que no podem ni volem eludir.

1. **És inadmissible que un col·legi, sigui públic o privat, es negui a impartir ensenyament en català quan hi ha pares que ho demanen.** De fet, estam pendents de les disposicions que donaran forma a la generalització del Projecte Lingüístic que cada Centre haurà d'establir, emprant el català i el castellà com a llengües vehiculars; si només en vol emprar una, n'haurà de sol·licitar i obtenir autorització, i haurà de demostrar que l'ensenyança de l'altra com a assignatura és suficient per donar-ne als alumnes un coneixement -oral i escrit- i una fluïdesa d'ús suficients.
2. En la situació sociolingüística actual a les nostres Illes, **els infants corren un perill més gran de restar analfabets en català que en castellà.** Per tant, és normal que les autoritzacions que s'han donat per a l'ensenyança exclusivament en català es mantinguin, i que se'n fomen-

tin de noves. El Govern i el MEC, però també cada centre i cada pare i mare de família, s'han de preocupar d'assegurar als infants uns coneixements que més tard necessitaran, sobretot perquè aquesta necessitat encara no és evident avui per a tothom.

3. **L'ensenyament públic ha progressat en la normalització molt més ràpidament que el privat o concertat** (però repetesc que en aquest darrer hi ha qualque centre modèlic en aquest aspecte). Si d'aquí uns quants anys els alumnes d'aquests centres es trobassin minoritzats acadèmicament o professionalment per manca de coneixements de català, tot el sistema en patiria el descrèdit.
4. Em consta que **hi ha molt d'interès dins l'ensenyament privat i concertat de corregir aquesta anomalia**, i esperam que ben aviat millorin molt les coses dins aquest sector.
5. Hem d'evitar fonamentar la nostra defensa de l'ensenyament en català en nom del **dret a la llengua materna**, que ens menaria a establir dos sistemes d'ensenyament segons la llengua d'origen (i a la llarga, dues comunitats lingüístiques a les Illes). És ver que tots els infants tenen dret a l'ensenyament en la seva llengua familiar, però també **tots tenen dret a l'ensenyament en la llengua pròpia del territori on viuen**, i sobretot, **tots tenen dret a rebre, de totes dues llengües, els coneixements que en necessitaran.**
6. **Tots els infants de les Illes Balears necessitaran conèixer del català la modalitat general o estàndard pròpia dels usos formals i la modalitat pròpia del lloc on viuen, i del castellà només la modalitat estàndard** (els illencs, perquè no existeix modalitat col·loquial del castellà pròpia de les Illes, i els immigrants, perquè cadascun aprèn i practica en família la modalitat pròpia del seu lloc d'origen). **L'ensenyament en català** (com a llengua vehicular i ambiental), **amb un bon aprenentatge del castellà com a assignatura, satisfà les necessitats de tots ells.**

Tinguem-ho ben en compte, i obrem en conseqüència, en lloc d'embrancar-nos en polèmiques enceses sobre drets lingüístics suposadament contraposats. - A. M. (25-7-94).